

Amsterdam, 22 september 2016

Beste Beleidsmakers en Fondsen,

Amsterdam staat bekend als een open, cultureel-diverse en progressieve stad. Een stad waarin nieuwe ontwikkelingen van oudsher worden gekoesterd. Dankzij de constante in- en uitstroom van haar (inter)nationale bewoners en bezoekers kent de stad invloeden van ver over haar grenzen. Die pluriformiteit en dat avontuurlijke karakter van de stad weerspiegelt zich in de dans en performance en maakt dat Amsterdam een rijk en divers podiumlandschap kent.

Van oudsher worden in experimentele productiekernen voor dans en performance nieuwe vormen onderzocht door onafhankelijke makers. Deze structuren fungeren als voedingsbodem voor de grotere presentatie-instellingen, gezelschappen en projecten in Amsterdam. Een gezelschap krijgt nieuwe impulsen uit het vernieuwende werk van een gastmaker; een choreograaf die nu met structurele subsidie werkt, produceerde daarvoor als een onafhankelijke maker. Voorbeelden hiervan zijn makers zoals Emio Greco/Pieter C. Scholten (Dansplatform ICK), Nicole Beutler (NBprojects) en Ted Brandsen (Het Nationale Ballet).

Naast deze productiekernen kent de stad innovatieve en kwalitatief goede opleidingen met internationale allure. Zij voeden de dans- en performansescene in de breedste zin. Het werk wat hier ontwikkeld wordt is te zien in toonaangevende theaters, festivals en manifestaties waar gezelschappen, collectieven, groepen en autonome makers hun producties delen met allerlei even kleurrijke publieksgroepen uit de stad en ver daarbuiten: zowel volwassen als jongere liefhebbers van urban dance en hiphop, fans van klassieke, moderne of conceptuele dans, deelnemers aan locatieprojecten in de buurt al dan niet met een sociale impact, verkenners van hybride en grensverleggende performances, etc. Daarmee is Amsterdam de grootste en meest diverse dans- en performancestad van Nederland.

Alvorens de bezuinigingen hun intrede deden, werd er ruimte gecreëerd voor de ontwikkeling van bovengenoemde infrastructuur voor dans en performancekunst, waarin kwaliteit en diversiteit werd gewaarborgd en gevoed.

---

1. Quote afkomstig uit <https://www.nrc.nl/nieuws/2015/08/29/kunst-het-beste-mid-del-tegen-blikvernaauwing-1527271-a934571>

Na de forse bezuinigingen in 2013, toen de ontwikkeling van dans zwaar onder druk kwam te staan, benadrukten de fondsen en adviescommissies dat voor de Kunstenplanperiode 2017/2020 het faciliteren van de *ontwikkeling van artistiek talent en het experiment in de kunsten* van groot belang was. Ook de relevantie van een essentiële samenwerking tussen instituten om dit te kunnen realiseren, werd naar voren gebracht.

Zie in bijlage enkele citaten waarin betrokken instanties deze intenties publiceerden.

Afgelopen augustus werden de subsidiebesluiten voor het Kunstenplan 2017/2020 bekendgemaakt. Hoewel wij geen moment twijfelen aan de goede intenties van de fondsen en commissies, moeten wij vaststellen dat deze recente besluiten de ontwikkeling van dans en performancekunst ernstig in het gedrang brengen. Het betere toekomstperspectief, dat juist voor de Kunstenplanperiode 2017/2020 zo nadrukkelijk werd onderstreept, lijkt bijna geheel verdwenen.

Deze alarmbrief is geschreven uit naam van de groep cultuurmakers waar de ontwikkeling van de dans- en performancekunsten zich het meest manifesteert: de onafhankelijke choreografen en kunstenaars, maar ook alle betrokken personen en instellingen die een rol vervullen binnen de talentontwikkeling van Amsterdam, zoals Veem Huis voor Performance, NBprojects, Dansplatform ICK, HJS, AYA en Dansmakers.

We delen immers een gemeenschappelijk belang: de urgente behoefte om het artistieke klimaat in Amsterdam niet langzaam te laten doodbloeden, maar om een toonaangevende rol te blijven spelen op Europese podia en daarbuiten.

Bij dit streven hoort een gezond klimaat voor de onafhankelijke dans- en performancemakers. De condities voor deze groep waren al niet toereikend maar raken nu nog verder uitgeput. Hoewel de opleidingen investeren in talent, zijn er na het afstuderen steeds geringer mogelijkheden tot ontwikkeling en presentatie. We missen niet alleen een basis die facilitaire ondersteuning biedt, maar ook een duurzame structuur voor uitwisseling, inspiratie, creatie en wederzijds steun die kan ontstaan als er middelen zijn voor ontwikkeling.

In deze tijden vindt innovatie voor een groot deel plaats op de snijvlakken van disciplines: muziek, theater, beeldende kunst, nieuwe media/film. Kijk bijvoorbeeld naar internationale ontwikkelingen vanuit de beeldende kunst: dans en performance spelen steeds vaker een cruciale rol in de publieke programma's van presentatie-instellingen en musea. Door het ontbreken van een gedegen fundament, krijgen dit soort ontwikkelingen in Amsterdam echter steeds minder kans. Veel makers vertrekken daarom naar Berlijn, Brussel of elders, op zoek naar productionele, structurele steun en een levendige scene. Doodzonde van al dat talent.

Dit is de **feitelijke situatie nu**, na de bekendmaking van het Kunstenplan 2017/2020:

- Het ontbreken van een dans- en performancewerkplaats en dito productiehuis met een fatsoenlijk budget voor (jong) talent²;
- Weinig gezelschappen met toegekende subsidie voor talentontwikkeling³;
- Weinig presentiemogelijkheden bij theaters en festivals (ook gekort) die zichtbaarheid kunnen vergroten;
- Huidige regelingen blokkeren beweging vanuit het veld (zie BAU)⁴;
- Groepen die kansen konden geven aan nieuwe makers door gebruik te maken van de Nieuwe Makers Regeling (FPK) dreigen te verdwijnen⁵.

Consequenties:

- Door de aangetaste ontwikkeltrajecten krijgen onafhankelijke talenten weinig toegang tot structureel gesubsidieerde niveaus. Dit leidt tot een stagnatie van innovatie in de dans en de performancekunst;
- Te weinig geld om kwalitatief werk te leveren;
- Zwakke arbeidsmarkt- en inkomenspositie dans- en performancemakers evenals cultuurwerkers in het algemeen, zie SER-rapport januari 2016⁶;
- Kunstenaars vertrekken na hun opleiding naar het buitenland; buitenlandse makers mijden de stad, waardoor internationale kennisuitwisseling drastisch terugloopt; Amsterdamse kunstenaars spelen niet langer een rol in de internationale dans- en performance-ontwikkeling.
- Mid-career kunstenaars, die over de meeste kennis en ervaring beschikken, kunnen hun werk niet goed/niet uitvoeren en zijn soms gedoemd te stoppen met hun praktijk;
- Te veel kunstenaars richten hun pijlen op het kleine aantal nog bestaande fondsen, waardoor deze onder te hoge druk komen te staan;
- Minder/geen goed aanbod voor de theaters en festivals;
- Onvoldoende kennisoverdracht van (onafhankelijke) makers naar studenten op opleidingen⁷;
- Groeiende kloof en ongezonde concurrentie tussen onafhankelijke makers en de grote instituten;
- Publieksverlies;
- Kunst verliest grote rol in de maatschappij;
- Geen gezonde economie/geen toegevoegde waarde.

---

2. Werkplaats/Productiehuis Dansmakers kreeg veel minder dan aangevraagd; het voortbestaan is nu niet gegarandeerd. Veem Huis voor Performance heeft inmiddels de sterkste positie maar onvoldoende fondsen om haar werking uit te breiden. Bij HJS is de aanvraag voor postacademische talentontwikkeling voor dansers niet gehonor.

3. Geen talentontwikkelingssubsidie: NBprojects, Dansplatform ICK, AYA, Backbone, Don't Hit Mama. Ook theater Bellevue is niet gehonoreerd. Wel: ISH en Het Nationale Ballet (BIS gezelschap).

4. BAU is met de goeie intenties van de Gemeente Amsterdam en het AFK, om de ontwikkeling van de dans en performance te ondersteunen en te stimuleren, afgelopen jaar gestart met een door hun gehonoreerde (opstart)subsidie die helaas niet toereikend is om volwaardig een plek te kunnen vervullen binnen het Amsterdamse cultuurlandschap. Helaas was het niet mogelijk voor BAU om tweejarige subsidie aan te vragen omdat er niet kon worden voldaan aan de voorwaarden.

5. Groepen zoals Aya, Leine&Roebana en Don't Hit Mama.

6. <https://www.ser.nl/nl/actueel/nieuws/2010-2019/2016/20160122-verkenning-arbeidsmarkt-cultuursector.aspx>

7. Veel onafhankelijke makers zijn betrokken als mentoren, tutoren of docenten bij de Theaterschool/AHK

Oplossingen

De hierboven omschreven neerwaartse spiraal moet worden omgekeerd. Daarvoor zijn een aantal cruciale stappen nodig:

1. We zien de noodzaak van een dans- en performanceproductiehuis en dus eventueel een doorstart in een nieuw te vormen model dat diversiteit, spreiding in de stad en bestuurlijke doorstroming waarborgt. Dit heeft automatisch effect op de onderlinge samenwerkingen tussen bestaande en nieuwe partners, die dientengevolge interdisciplinariteit stimuleren⁸.
2. Geef onafhankelijke makers een stem binnen het vormen van sterk en duurzaam beleid, middels betere faciliteiten en belangenbehartiging.
3. Herstel de brug tussen opleidingen en werkpraktijk: het inspirerende pad van uitvoerend naar autonoom maker, waar ervaring opgedaan kan worden bij werkplaatsen/productiehuizen, vrije producties, gezelschappen etc.
4. Verbeter de ontwikkel- en produceermogelijkheden voor mid-career/autonome makers. Bijvoorbeeld middels opties voor periodieke ondersteuning, zoals de werkbijdragen bewezen talent en praktijkverdieping voor beeldend kunstenaars bij het Mondriaanfonds.

Nagenoeg alle fondsen en commissies hebben in hun beleidsstukken aangegeven dat talentontwikkeling van groot belang is voor de hele keten. Daarom vragen we toegang tot de middelen om op een gedegen manier te kunnen investeren in de bovenstaande punten.

De vereiste opwaardering van investeringen om duurzame en geïntegreerde ondersteuning te waarborgen, is slechts een voorwaarde voor de inhoud: er is zuurstof nodig om een levendig landschap te blijven koesteren en ontwikkelen. Wij wijzen u daarom op uw verantwoordelijkheid voor een gezond, levendig en hoog kwalitatief cultureel landschap, waarvoor er op dit moment een wezenlijk deel van de talentontwikkeling ontbreekt, essentieel voor de bloei van zo'n landschap. We zien deze brief als start van een positieve ontwikkeling die het welzijn van de stad en haar podiumkunsten kan stimuleren. Daarom vragen we om een constructieve dialoog tussen beleidsmakers en (onafhankelijke) makers voor een opbouwende visie.

Met vriendelijke groet,

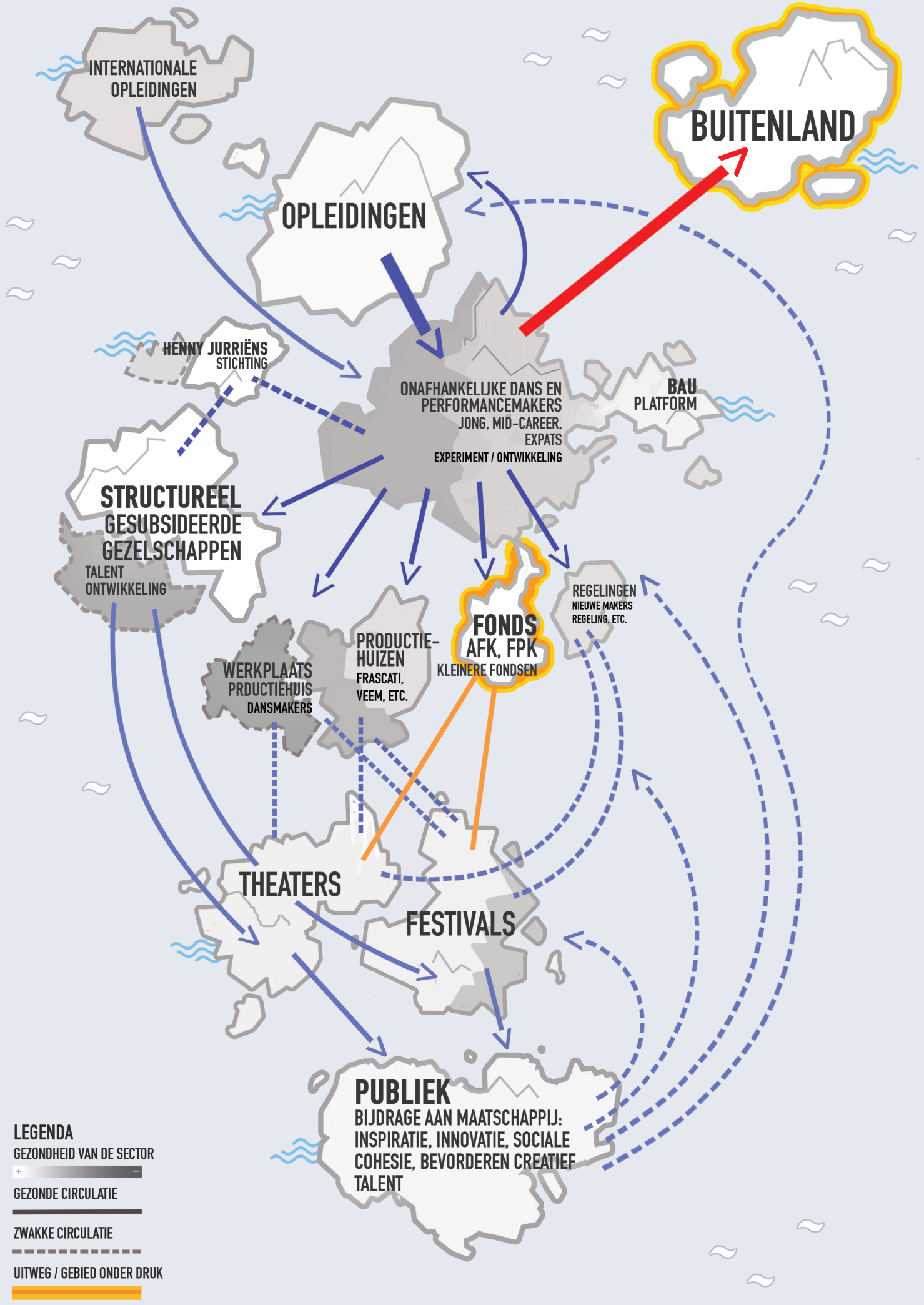
Namens het Amsterdamse onafhankelijke dans- en performanceveld.

---

8. Zie document Dansstad uit 2015

Bij vragen, reacties, of op/en aanmerkingen graag contact kunnen zoeken met Eva Villanueva/BAU, info@bau.amsterdam,

LEGENDA

- GEZONDHEID VAN DE SECTOR
- +
- GEZONDE CIRCULATIE
-
- ZWAKKE CIRCULATIE
-
- UITWEG / GEBIED ONDER DRUK
-

WIJ, ONDERGETEKENDEN, STEUNEN DEZE BRIEF

Joachim Robbrecht
Schrijver, theatermaker,
acteur

Marloeke van der Vlugt
Kunstenaar/ Interactieve
Performance-installaties

Jan Zoet
Directeur Academie voor
Theater en Dans

Eva Villanueva
Choreograaf/ BAU

Benien van Berkel
Benien Performing Arts
Management

Liat Waysbort
Choreograaf en Artistiek
Directeur
Bitter Sweet Dance

Suzy Blok
Artistiek/Algemeen
directeur, Dansmakers
Amsterdam

Giulio D'Anna
Choreograaf

Fernando Belfiore
Choreograaf

Jan Martens
Choreograaf

Keren Levi
Choreograaf

Pieter C. Scholten
Directeur Dansplatform ICK

Bart van der Heide
Hoofd Conservatoren &
Onderzoek,
Stedelijk Museum
Amsterdam

Susanne Marx
Choreograaf

Branka Zgonjanin
Choreograaf en Performer

Astarti Athanasiadou
Choreograaf, Performer,
Docent Dans

Anne Breure
Artistiek Directeur, Veem
Huis voor Performance

Artémise Ploegaerts
Choreograaf/ Danser/
Videokunstenaar

Pablo Fontdevila
Choreograaf/ Ontwerper

Nicole Beutler
Choreograaf/ NB Projects

Roos van Berkel
Choreograaf/ Performer

Kajetan Uranitsch
Maker/ Performer/
Kunstenaar

Lara Staal
Programmeur Frascati
Theater

Anastasia Kostner
Dansmaker

Sarah van Lamsweerde
Kunstenaar,
Tre Tigri

Truus Bronkhorst
Danser/ Choreograaf

Lily Kiara
Danser/ Choreograaf

Keren Rosenberg
Danser/ Choreograaf/
Movement Researcher

Aïda Guirro Salinas
Danser/ Choreograaf/
Docent

Pieter de Ruiter
Choreograaf en Artistiek
directeur,
Dansity Amsterdam

Frank Noorland
Programmeur Theater
Bellevue/ Producer Bellevue
Lunchtheater

Maria Ines Villasmil
Danser/ Dans Teacher and
Choreograaf

Heather Ware
Danser/ Choreograaf

Emio Greco
Directeur Dansplatform ICK

Hayley Adams
Dansmaker

Ted Brandsen
Directeur Het Nationale
Ballet

WIJ, ONDERGETEKENDEN, STEUNEN DEZE BRIEF

Judith Vrancken
Schrijver en criticus
Beeldende Kunst en
Performance

Maaïke Gouwenberg
Onafhankelijk Curator en
Producer, Bestuurslid de
Appel Arts Centre

Sara Wiktorowicz
Docent Dans, Choreograaf,
Performer

Martine Dekker
Directeur Cinedans Festival

Marion Traenkle
Maker

Orion Maxted
Theatermaker

Gary Feingold
Directeur Henny Jurriëns
Stichting

Bojana Mladenovic,
Artistiek Directeur
School voor Nieuwe
Dansontwikkeling/
Academie voor Theater en
Dans

Nicole van Vessum
Artistiek Directeur, Parade

Rose Akras
Docent Movement Research
en Artistiek Directeur FLAM,
forum of Live Art Amsterdam

Margo van de Linde
Theatermaker en Performer

Eline van Ark
Performance-kunstenaar

Esther Mugambi
Theatermaker en Performer

Fransien van der Putt
Dramaturg en
Cultuurjournalist

Maaïke van de Westeringh
Performer

Caterina Pecchioli
Beeldend Kunstenaar en
Performance Maker

Michiel Nannen
Artistiek Coördinator, ICK

Fabienne Vegt
Performer en Dramaturg

Lester Arias Vizcuña
Performance Kunstenaar

Emma Panza
Onafhankelijk Curator

Frederique Bergholtz
Directeur If I Can't Dance, I
don't want to be part of your
Revolution

Emily Kocken
Beeldend Kunstenaar/
Schrijver/ Performer/ Cellist

Manolis Tsipos
Interdisciplinair Kunstenaar/
Coach

Efrem Stein
Performer/ Clown/ Maker

Gaia Gonnelli
Choreograaf

Konstantina Georgelou
Lecturer ArtEZ Master of
Theater Practices/ Lecturer
Universiteit Utrecht

Gina-Alina Patilea
Performer/ Creative
Producer

Arthur van Beek
Directeur Eddie the Eagle
Museum/ Beeldend
Kunstenaar en Ontwerper

Loic Perela
Maker

Sharon Stewart
Geluidsontwerper,
Componist, Docent
MA Koninklijk
Conservatorium, Den Haag

Matias Daporta
Performance-kunstenaar

Wies Bloemen
Artistiek Leider, AYA

Suzan Tunca
Dansonderzoeker ICK

Ariadna Rubio Lleó
Theatercollectief Schwalbe

WIJ, ONDERGETEKENDEN, STEUNEN DEZE BRIEF

Moos van den Broek
Dramaturg/ Creative
Producer/ Publicist

Sarah Kate Gardiner
Danser, Choreograaf,
Docent

Jasper van Luik
Choreograaf

Marjolein Vogels
Performer, Choreograaf,
Artistiek Directeur Festival
WhyNot

Andrea Bozic
Choreograaf, TILT

Hay Schoolmeesters
Stichting Urban Resort
Amsterdam

Anne-Beth Schuurmans
Choreograaf

Julia Willms
Beeldend Kunstenaar, TILT

Mitchell-Lee van Rooij
Danser, Conny Janssen
Danst

Manuel Segond
von Banchet,
Zakelijk Leider, AYA

Jette Schneider
Stichting SMartNL/
Keren Levi/ Transistor

Michael Jahoda
Danser, Docent,
Choreograaf

Naiara Mendioroz
Danser

Eva Susova
Performance-kunstenaar

Marianthi Michailidou
Dansmaker

Noah Voelker
Theatermaker en Student

Erin Hill
Choreograaf, Dansmaker

Catarina Vieira
Performer / Theatermaker

Marije Nie
Onafhankelijk Tapdanser

Zhana Ivanova
Kunstenaar

Barbara van Lindt
Artistiek Directeur Das
Theatre/Academie voor
Dans en Theater

Olivia Reschofsky
Choreograaf

Gabriele Suarez
Dramaturg, Choreograaf

Beppie Blankert
Choreograaf

Marijke Hoogenboom
Lector Academie voor Dans
en Theater / Das Graduate
School

Fleur van Muiswinkel
Curator Nachtelijke
Dwalingen,
Project Coördinator Oude
Kerk

Tomislav Feller
Performance Kunstenaar

Ingrid Wolff
Artistiek Directeur Festival 2
Turven Hoog / Stichting 2+
producties

Jeroen Fabius
Artistiek Directeur Das
Choreography/Academie
voor Dans en Theater

Marco Gerris
Artistiek Leider ISH Dance
Collective

Niklas Niki Blomberg
Performance Kunstenaar

Nita Liem
Artistiek Leider, Don't Hit
Mama

Julia Geerlings
Onafhankelijk Curator

WIJ, ONDERGETEKENDEN, STEUNEN DEZE BRIEF

“My work as a choreographer in the Netherlands was possible thanks to numerous plans and structures which were created in order to support the development of the work of young and new makers. No longer considered neither young nor new maker, the approach of the recent Kunsten plan towards ‘talent development’ may not affect my work directly, nevertheless it bears a harmful influence on the eco-system/environment in which my work exists. A structure that does not support its own successors will face the consequence of a closed system, in which lack of flow, exchange and interaction will incline its own decline. We should strive for better conditions and a more vivid future than that for the dance and performances scene in The Netherlands.”

**Keren Levi,
Choreograaf**

“It is a shame that Amsterdam and the Netherlands are losing their important position as a place for innovation in the arts. Like in science, art only moves forward if there’s enough experiments. Experimental art and enough place to try, and sometimes also fail, is essential for the development of talent in art. It is sad to see that support for the arts has become limited to art for tourists and/or only given in connection to number of public. As a teacher of the Hoog School vd Kunsten in Amsterdam, I see every year more that students tend to move to countries where the experiment is still stimulated.”

**Rose Akras 2916, Docent Movement Research en
Artistiek Directeur FLAM, Forum of Live Art Amsterdam**

“Tijdens mijn project Read-in Cinema voor Veem House for Performance werkte ik met een grote groep jonge performers. Zij studeerden vrijwel allen aan SNDO, Dasarts, of waren net afgestudeerd, en ervaren en flexibel door de mogelijkheden die hen geboden waren in het kleinere, vrije circuit. Door de bezuinigingen komt een grote groep jonge performers als zij onder druk te staan, ze zijn minder vrij om mee te werken aan vernieuwende en actuele produkties. Omgekeerd zou het ook voor mij een verlies zijn.”

**Emily Kocken
Beeldend Kunstenaar/ Schrijver/ Performer/ Cellist**

“I strongly support the necessity for dance production houses, open to the diversity of the dance field, as otherwise the Dutch dancefield will be marginalized.”

**Susanne Marx
Choreograaf**

“Amsterdam dreigt haar productiehuis voor de dans te verliezen. Dit als gevolg van het minimaliseren van de meerjarige financiering van Dansmakers Amsterdam door het Amsterdams Fonds voor de Kunst. Dit is niet alleen rampzalig voor de kunstenaars maar voor de hele danssector en de ontwikkeling van de dans nu en in de toekomst. Een essentiële schakel in de keten wordt verbroken en danskunstenaars verliezen een plek om te maken, presenteren en hun publiek en andere professionals te ontmoeten. Opgebouwde netwerken en expertise, jarenlange investeringen gaan verloren.”

Suzy Blok,
Directeur Dansmakers

"This policy change will just contribute to a non-inclusive theatre scene and a less diverse productions, complicating much more the position of non-Dutch artists in Amsterdam."

Matias Daporta
Performance Kunstenaar

“Having relocated to Amsterdam two years ago, I was excited to live in an international city which supported and valued the arts and dance in particular on a surface level. Since 2014 however, I have been witness to the slow decline of opportunities to artists in the city. This experience was something I moved away from in the UK and now I feel disappointed at the prospects that await independent artists. A culture is emerging whereby high expectations remain, living costs increase and yet sufficient funding to match is decreasing. As a new maker, I have limited choices to find affordable studios to make work, fewer opportunities to connect with production houses to present new work, and places to take classes to maintain my professional training are disappearing. And on the small day-to-day scale, due to AFK funds not being available in particular teaching work, class locations have changed two weeks into the teaching team and I am expected to absorb an extra 45 minutes travel time into my schedule, without an increase in fee. This would not be tolerated in other professions.

Having worked as an Arts Manager in the UK, I know considered and connected thinking is integral to supporting the infrastructure of the independent dance scene. It is all of our responsibility to make better choices and positive changes together.”

Hayley Adams
Dansmaker

“As a young independent maker based in Den Haag, but nonetheless making work that I will continue to develop and present in (amongst others) Amsterdam, I'm worried by the present subsidy situation and the climate that follows.

As a performance artist, I'm dependent on the stages and performance venues that provide me audience. In the current situation (in my experience) many of those places have money problems/ play safe to not scare away audience/ only hire people with a 'name' because otherwise there won't be any audience at all/ or they just

hire a stage and get my own audience together. Which means I'm running out of options to present my work. When I can't present my work, I can't do my job as an artist. And I do think this society needs more art and not less. And yes: I do think some things in the dance world have to change, actually a big change is needed. But what and how I don't know at this moment. What I do know is that whatever that new thing is that needs to happen, it needs a chance to be able to grow and develop. And in the current situation many new things don't get that chance. So it's time to ask ourselves (meaning everybody, especially those who aren't artists), what do we want to surround ourselves with? Is it killer companies and consumption machines (which we are trying to be changed into as artists, just named as creative entrepreneurs instead of commercial people-pleasers), or is it an alternative to that? I'd like to live in a place that allows us to breathe and connect, not just produce and consume. And I'd hoped my government would support such a view. But it seems not. It seems that moneymakers are king, and money-suckers (artists, immigrants, sick people) are vermin. And yes, things are more nuanced than this, but in the end, this is what it comes down to. Pity."

Eline van Ark
Performance Kunstenaar

"Afgelopen augustus las ik de adviezen van het Fonds Podiumkunsten en ik moet u zeggen dat ik geschokt ben door de kaalslag die nu zijn doorwerking vind in het nieuwe kunstenplan van 2017-2020. De uitholling van de podiumkunstensector en specifiek de dans en de talentontwikkeling laten nu, vier jaar later, hun gezicht zien.

Met alle respect voor het fonds en de opdracht die zij hebben om in doorstroming en een juiste doorbloeding van de sector te voorzien, zie ik dat gerenommeerde instellingen, soms met tot 30 jaar ervaring op hun CV, in de B-categorie zijn geraakt en dus op geen enkele landelijke ondersteuning kunnen rekenen. Instellingen die bewezen kwaliteit hebben en vele projecten op de planning hebben staan de komende vier jaar.

De prestatiecultuur van het heden laat de podiumkunsten zeker niet ongemoeid. Er lijkt geen ruimte meer te zijn als kunstenaar de plank af en toe mis te slaan, te zoeken en af en toe ook niet te vinden. Het slagen of falen van een enkele voorstelling staat tegenwoordig bijna garant voor het wel of niet toekennen van een volgende subsidie om als maker de poging opnieuw te wagen. Als kunstenaars proberen wij onze ideeën zo goed mogelijk vorm te geven, bij pogingen gaan vallen en opstaan echter hand in hand, zeker als beginnend podiumkunstenaar. Ik begrijp dat wij het geluk hebben met gemeenschapsgelden te mogen werken maar begrijp niet dat de vertegenwoordigers van die gemeenschap in de vorm van overheidsfondsen en adviseurs, niet lijken te begrijpen dat het vormgeven van een eigen artistiek profiel dat duidelijk met een publiek communiceert een proces van jaren is, niet van enkele projecten. Dat die ontwikkeling plekken nodig heeft met kennis, faciliteiten en vakkundige begeleiding, soms zichtbaar voor een groot publiek, soms ook in de luwte. We dreigen nu een aantal van deze plekken te verliezen en dat gaat mij als jonge kunstenaar in ontwikkeling aan het hart.

Huizen met een diversiteit aan makers en stijlen die niet in een (te)korte aanvraagmodule van het Fonds Podiumkunsten te vangen zijn, leveren een pluriforme en over de volle breedte van de performancekunst, kwalitatief diverse lijn in de ontwikkeling van eigengereid choreografisch talent. Het is een mankement in het huidige beleid om die functie grotendeels bij de gezelschappen te willen leggen. Deze hebben daar, mede door hun eigen productie en prestatiedruk, vaak geen tijd of een minder divers ontwikkelde visie op.

Ik hoop dat u bovenstaand betoog ter harte neemt als minister en woordvoerders vóór cultuur en niet slechts van cultuur. Ik wil dit met klem benadrukken daar ik voel dat wij als sector voorvechters op ons gebied nodig hebben. Het zou u sieren als u mét ons kunstenaars zou willen opstaan tegen de verarming van het Nederlands cultureel klimaat en het op het moment uitgeholde dansklimaat in het bijzonder.”

Jasper van Luijk
Choreograaf

“I, Artémise Ploegaerts, am a young choreographer and I’ve been based in Amsterdam for four years. After completing a MA of Choreography in Holland I decided to base myself in Amsterdam as the cultural life and dance scene was attractive to me. I had the opportunity to share my work with different dance and performance venues in Amsterdam from the time I arrived. I nevertheless have been noticing that dance institutions are lacking of resources and it is difficult to get paid for showing work at a professional level. Moreover, as an emergent artist I am creating my current projects on a low budget, still managing to pay my collaborators to some extent; less financial help also means less collaborations. In relation to other capital cities in Europe, it is difficult to find professional dance training alternatives in Amsterdam. I therefore feel limited regarding the development and continuation of my technique.”

Artémise Ploegaerts
Choreograaf